

УДК 37.016
ББК 74.263
Л59

Володарська М. О.
В67 Природознавство. 1 клас (за підручником Т. Г. Гільберг, Т. В. Сак). — Х. : Вид. група «Основа», 2013. — 135, [1] с. — (Серія «Початкова школа. Мій конспект»).

ISBN 978-617-00-1645-4.

Посібник містить орієнтовне календарне планування та розробки уроків курсу «Природознавство» у 1 класі, складені відповідно до вимог нової навчальної програми (К. : Видавничий дім «Освіта», 2012) за підручником Т. Г. Гільберг, Т. В. Сак (К. : Видавництво «Генеза», 2012).

Для зручності використання всі розробки розміщені на відривних аркушах. Поля для записів дозволяють творчому вчителю, користуючись запропонованим у посібнику матеріалом, скласти власні плани-конспекти уроків курсу.

Для вчителів початкової школи.

УДК 37.016
ББК 74.263

ЗМІСТ

ОРІЄНТОВНЕ КАЛЕНДАРНЕ ПЛАНУВАННЯ	5	Урок 17. Які властивості має вода. Дослідницький практикум. Куди зникає вода з калюжі?	39
ВСТУП	7	Урок 18. Вода в природі та в житті людини	41
Урок 1. Для чого ми вивчаємо природознавство	7	Урок 19. Повітря	43
СВІТ, У ЯКОМУ ТИ ЖИВЕШ	9	Урок 20. Ґрунт	45
Урок 2. Що треба знати про природу. Нежива і жива природа	9	Урок 21. Гірські породи	47
Урок 3. Екскурсія. Ознайомлення з об'єктами неживої та живої природи	11	Урок 22. Практична робота. Ознайомлення з гірськими породами рідного краю	49
Урок 4. Як людина пізнає світ	13	СВІТ ЖИВОЇ ПРИРОДИ	51
Урок 5. Спостереження і досліди	15	Урок 23. Яку будову має рослина	51
Урок 6. Природні та рукотворні тіла	17	Урок 24. Практична робота. Будова рослини	53
Урок 7. Практична робота. Дослідження частин тіл	19	Урок 25. Які бувають рослини	55
Урок 8. Екскурсія на пришкольну ділянку. Спостереження за осінніми змінами в живій і неживій природі	21	Урок 26. Листяні та хвойні рослини	57
Урок 9. Організми	23	Урок 27. Екскурсія у ліс	59
Урок 10. Що потрібно організмам для життя	25	Урок 28. Дикорослі та культурні рослини	61
Урок 11. Різноманітність рослин	27	Урок 29. Кімнатні рослини	63
Урок 12. Різноманітність тварин	29	Урок 30. Практична робота. Правила догляду за кімнатними рослинами ...	65
Урок 13. Із чого людина виготовляє предмети вжитку. Дослідницький практикум. З чого це виготовлено?	31	Урок 31. Дикі та свійські тварини	67
Урок 14. Значення природи для життя людини	33	Урок 32. Хто такі комахи	69
Урок 15. Бережливе ставлення до природи	35	Урок 33. Дослідницький практикум. Як живуть лісові мурашки?	71
СВІТ НЕЖИВОЇ ПРИРОДИ	37	Урок 34. Риби	73
Урок 16. Сонце в нашому житті	37	Урок 35. Птахи	75
		Урок 36. Звірі	77
		Урок 37. Тварини живого куточка	79
		Урок 38. Домашні улюбленці	81

Урок 39. Експедиція у зоопарк	83	Урок 52. Водойми України	109
РІДНИЙ КРАЙ	85	Урок 53. Чорне та Азовське моря	111
Урок 40. Місце, де я живу	85	Урок 54. Міні-проект. Як облаштувати джерело?	113
Урок 41. Водойми рідного краю	87	Урок 55. Карпати	115
Урок 42. Які рослини ростуть у лісах мого краю	89	Урок 56. Кримські гори	117
Урок 43. Які рослини називають лікарськими	91	Урок 57. Дослідницький практикум. Омріяна мандрівка Україною	119
Урок 44. Для чого створено Червону книгу України	93	ЗАПИТАННЯ ДО ПРИРОДИ	121
Урок 45. Які культурні рослини вирощують у рідному краї	95	Урок 58. Із чого виготовляють папір?	121
Урок 46. Тварини рідного краю	97	Урок 59. Звідки береться олія?	123
Урок 47. Яких свійських тварин вирощують у рідному краї	99	Урок 60. За що нам вдячні домашні улюбленці — рослини, тварини?	125
Урок 48. Чому потрібно охороняти тварин	101	Урок 61. Як економно використовувати воду вдома?	127
Урок 49. Міні-проект. Моє улюблене місце відпочинку	103	Урок 62. Чи розуміють тварини одне одного?	129
МОЯ КРАЇНА — УКРАЇНА	105	Урок 63. Чим живиться їжак?	131
Урок 50. Що ми знаємо про нашу країну — Україну	105	ДОДАТОК	133
Урок 51. Карта України	107		

ОРІЄНТОВНЕ КАЛЕНДАРНЕ ПЛАНУВАННЯ

№ з/п	Тема уроку	Дата
ВСТУП		
1	Для чого ми вивчаємо природознавство	
СВІТ, У ЯКОМУ ТИ ЖИВЕШ		
2	Що треба знати про природу. Нежива і жива природа	
3	Екскурсія. Ознайомлення з об'єктами неживої та живої природи	
4	Як людина пізнає світ	
5	Спостереження і досліди	
6	Природні та рукотворні тіла	
7	Практична робота. Дослідження частин тіл	
8	Екскурсія на пришкольну ділянку. Спостереження за осінніми змінами в живій і неживій природі	
9	Організми	
10	Що потрібно організмам для життя	
11	Різноманітність рослин	
12	Різноманітність тварин	
13	Із чого людина виготовляє предмети вжитку. Дослідницький практикум. З чого це виготовлено?	
14	Значення природи для життя людини	
15	Бережливе ставлення до природи	
СВІТ НЕЖИВОЇ ПРИРОДИ		
16	Сонце в нашому житті	
17	Які властивості має вода. Дослідницький практикум. Куди зникає вода з калюжі?	
18	Вода в природі та в житті людини	
19	Повітря	
20	Ґрунт	
21	Гірські породи	
22	Практична робота. Ознайомлення з гірськими породами рідного краю	
СВІТ ЖИВОЇ ПРИРОДИ		
23	Яку будову має рослина	
24	Практична робота. Будова рослини	
25	Які бувають рослини	
26	Листяні та хвойні рослини	
27	Екскурсія у ліс	
28	Дикорослі та культурні рослини	
29	Кімнатні рослини	
30	Практична робота. Правила догляду за кімнатними рослинами	
31	Дикі та свійські тварини	

№ з/п	Тема уроку	Дата
32	Хто такі комахи	
33	Дослідницький практикум. Як живуть лісові мурашки?	
34	Риби	
35	Птахи	
36	Звірі	
37	Тварини живого куточка	
38	Домашні улюбленці	
39	Екскурсія у зоопарк	
РІДНИЙ КРАЙ		
40	Місце, де я живу	
41	Водойми рідного краю	
42	Які рослини ростуть у лісах мого краю	
43	Які рослини називають лікарськими	
44	Для чого створено Червону книгу України	
45	Які культурні рослини вирощують у рідному краї	
46	Тварини рідного краю	
47	Яких свійських тварин вирощують у рідному краї	
48	Чому потрібно охороняти тварин	
49	Міні-проект. Моє улюблене місце відпочинку	
МОЯ КРАЇНА — УКРАЇНА		
50	Що ми знаємо про нашу країну — Україну	
51	Карта України	
52	Водойми України	
53	Чорне та Азовське моря	
54	Міні-проект. Як облаштувати джерело?	
55	Карпати	
56	Кримські гори	
57	Дослідницький практикум. Омріяна мандрівка Україною	
ЗАПИТАННЯ ДО ПРИРОДИ		
58	Із чого виготовляють папір?	
59	Звідки береться олія?	
60	За що нам вдячні домашні улюбленці — рослини, тварини?	
61	Як економно використовувати воду вдома?	
62	Чи розуміють тварини одне одного?	
63	Чим живиться їжак?	
64–68	Резервні уроки*	

* Резервні уроки вчитель планує і проводить на власний розсуд.

ВСТУП

Дата _____

УРОК 1

Клас _____

Тема. Для чого ми вивчаємо природознавство

Мета: дати учням уявлення про природознавство; учити розповідати, що вивчає природознавство, ставити питання про природу; розвивати вміння працювати в парах і вести прості діалоги; виховувати інтерес до вивчення природи.

ХІД УРОКУ

I. Організаційний момент

II. Повідомлення теми і мети уроку

— Сьогодні ми починаємо вивчати новий навчальний предмет. Дайте спробуємо разом прочитати його назву по складах. (*Діти читають з дошки: «При-ро-до-знав-ство».*)

— Як ви вважаєте, що вивчає природознавство? (*Відповіді дітей.*)

III. Сприймання й усвідомлення нового матеріалу

1. Ознайомлення з підручником

— Візьміть до рук підручник і розгляньте його.

— Чим він розпочинається? Насамперед ви бачите обкладинку. Це обличчя (*або одяг*) книги, це те, що зовні вирізняє її з-поміж інших книжок.

— Яка вона на дотик — цупка чи м'яка?

— З чого зроблена? (*З картону*)

— Про що розповідає обкладинка підручника «Природознавство»?

— Чи подобається вам малюнок на ній?

— Перегорніть обкладинку — і побачите аркуш паперу, що з'єднує її із сторінками, — форзац. Форзаців — два.

— Що зображено на першому форзаці? Складіть речення, які починаються словами: «Я бачу...».

— Що зображено на другому форзаці? Про що розповідають його малюнки?

— Розгляньте наступні сторінки — титульну сторінку та її зворот. Про що ви дізналися?

— На першій сторінці підручника вміщено звернення до читача.

Учитель читає звернення авторів підручника на с. 3, ознайомлює учнів з умовними позначеннями, що є у підручнику.

— Що означають умовні позначення?

— Підручник допоможе вам вивчати дивовижний світ природи. Зі сторінок підручника ви дізнаєтеся про неживу і живу природу, про те, чому потрібно її берегти. Ви дізнаєтеся також про рідний край і нашу Батьківщину — Україну.

2. Робота за підручником (с. 4–5)

— Розгляньте малюнки на с. 4. Що зображено на малюнках?

— Порівняйте їх. Що однакового ви побачили на малюнках? (*Сонце, дерева, хмари, квіти*)

— Це — природа.

— Що із зображеного зроблено людиною?

— На якому з малюнків зображена природа?

— Як можна назвати ці малюнки?

Висновок. Усе, що оточує людину і не зроблено її руками, — це природа.

— Природа дуже різноманітна. Природою є Сонце і море, Місяць і зорі, рослини і тварини. Щоб не шкодити природі, зберігати багатство і красу природи, потрібно її знати і вивчати. У цьому вам допоможуть уроки природознавства. Ви будете досліджувати, вивчати природу, вчитися її розуміти.

Для роботи на уроках природознавства вам знадобляться різнокольорові кружечки і стрілочки. Разом із дорослими виріжте із кольорового картону по п'ять зелених, коричневих, червоних і синіх кружечків і стільки ж стрілочок.

Людину, яка вивчає природу, називають природодослідником, або натуралістом.

Розгляньте малюнок на с. 5. Чи знайомий вам цей пейзаж?

— Що на ньому зображено?

— Назвіть те, що належить до природи.

3. Фізкультхвилинка

IV. Узагальнення й систематизація отриманих знань

► Гра «Постав своє запитання»

— Світ, що оточує нас, красивий і загадковий. Щоб багато дізнатися про природу, треба вміти ставити запитання.

Учитель дає зразок запитань про природу:

- Чому восени жовтіє листя?
- Чому листя опадає на зиму?
- Чому одні птахи відлітають на південь, а інші залишаються на зимівлю?

— Тепер ловіть м'яч і ставте свої запитання, на які хотіли б отримати відповіді на уроках.

V. Підсумок уроку

— Про що ви дізнаєтеся на уроках природознавства?

— Що таке природа? Наведіть приклади.

— Для чого людині потрібні знання про природу?

— Як називають людину, яка вивчає природу?